

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 28

ABONAMENTUL
cu Austria-Ungaria:
1 an 20 cor.
6 luni 10 cor.
3 luni 5 cor.
1 an de Duminică pe un cor.
Pentru România și străinătate pe un
an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 28

INSERȚIUNILE:
de un cor. garsonaj: prima dată la
baza; a doua oară la baza; a treia
oară la baza de fiecare publicare.

Atât abonamentul, cât și inserțiile
sunt facturate pe preț în avans în Arad.

Valoarea pentru oraș și comitat
scrie în mărimea sa pe prima

ERA NOUĂ

Prăbușit în ruine stă vechiul sistem politic din țara ungurească. Nimic nu-i mai poate ajuta, căci n'a trăit, ci atât amar de ani, cât a stat în fruntea țării, a vegetat ca și ori-ce al parazit, a trăit de pe pelea noastră, a naționalităților. Cercurile vieneze, cărora li-a trebuit numai liniște și nici de cum mulțumirea internă a popoarelor, i-a oferit totdeauna în vremuri de criză câte ceva, ce cu noi astupa gura opoziției infuriate. N'a mulcomit-o pe aceasta, care firește își avea lozincile sale bine sunătoare pentru opinia publică maghiară, n'a prezentat serul necesar pentru sanarea situației, ci i-a scos numai ochii acestei opinii cu atari concesii naționale.

Ear noi cu brațele încrucișate îi admirăm, ce abili politicieni are partidul liberal, cum se știe scoate agil din ori-ce încurcătură, cum se pricepe la înblânzirea furiei opoziționale... eram pasivi: i-am admirat, afara de nitica consolidare economică n'am făcut nimic, până de trei ori nimic, crezând poate, că va ajunge și noi odată în binecuvântata putere, unde cade mână din cer.

În timpul acesta opinia publică însă s'a saturat de seducerile acestui partid și la alegerile trecute l'a trântit pe întreaga linie, unde era vorbă de alegători maghiari. «Nici un vot liberalilor» fu lozinka, care o acceptă pricepu și execută chiar și cel din urmă țaran.

Nimic nou sub soare, esclamă istoricul, ce cunoaște vertiginoasa desfășurare a evenimentelor de redșteptare a obștei ma-

ghiare din 1791 până 'n 1825 și mai departe istoria se repetă.

Și nu i-a fost de ajuns înfrângerea totală din Ianuarie — Februarie, ci a primit acest scorburos partid lovituri parțiale la alegerile supletorii. Rar a putut ceti nerăbdătorul cetitor liberal, că în vre'un cerc s'ar fi ales vechiul deputat tiszai. Inzadar s'a svârcolit Tisza, inzadar și-a pus toate puterile vecinic înfloratul baron, ca să menție vechiul prestigiu al partidului. *Oleum et operam perdidere!*

După alegerile din Ianuarie, statistica rezultatului general arată următoarele:

Liberali	159
Kossuthiști	166
Disidenți	27
Partidul nou	13
Poporali	25
Naționaliști	10
Democrați	2
Socialiști	2
Fără partid	9
	413

În luna Maiu proporțiunea aceasta s'a schimbat în următorul chip:

Liberali	144
Kossuthiști	172
Disidenți	28
Partid nou	13
Poporali	26
Naționaliști	10
Democrați	2
Socialiști	2
Fără partid	11
În suspens	5
	413

Partidul liberal, puternicul liberal de odinioară, mereu dar sigur se dă de mal...

Tisza a ajuns nume de ocară, a fi liberal înseamnă azi a fi «trădător de patrie»

în fața opiniei publice maghiare, de nu înjur pe Tisza și compania, ești considerat simbrăș al Venei. De aceea guvernul Tisza și-a dat abdicarea și catana Fejérváry vrea acum să facă pace și de loc nu-i succede. Fișpanii nu mai vreau să rămână în posturi, iar congregațiile orășenești și municipale rind pe rind s'au înțeles să voteze vot de blam împarlamentarului guvern, care și-a făcut intrarea în strigăte de «abzug» și huiduelt în cele două camere și 'n loc de vechea majoritate a aflat neîncrederea celor două case, ce conduc destinele țării.

Partidul admirat de tovarășii din alte țări, cari de multe ori trăiesc numai zile, azi e nimicit și lipsit cu totul de speranță în un viitor mai bun. Nu i-a reușit nici ultima desperată tentativă: conpunerea guvernului Fejérváry, ear la niște viitoare alegeri tetanosul politic — se crede — va cruta pentru ei numai foarte, prea puține cercuri.

Se pomenește, ce e drept, de ultimul remediu, că noul guvern va căpăta dreptul să facă ce-i place, cu naționalitățile. Nar fi oare așa ceva o nouă lovitură pentru liberali. Mai căpăta-vor ei apoi vre'un cerc electoral al naționalităților? Nu va fi spus atunci să dispară fără urmă, cum rar s'a întâmplat cu vre'un partid politic în o țară, că nici ori cât de schimbăcioasă e politica?

Va să zică cu ori-ce preț vrând-vrând suntem în pragul unei ere nouă. Că Dr. Iosif liță își va căpăta portofoliile, după cari nește de atâta vreme și ea va inaugura nouă.

I-AȘ PLĂTI EU...

Am găsit-o ieri la iaz
Zomolind la rufe
Și m'o prins parc'un năcăz
Căcolo nu-'s rufe... —

De-ar fi iazul în pădure
Și-aș găsi-o iară,
I-aș plăti eu puiculiș
Ciuda al d'asară!

Delas.

Informațiuni literare.

VII.

În grădina Ateneului, unde s'au ridicat un sir de busturi urite pentru suflere frumoase, Duminică s'a mai așezat unul: al lui Traian Demetrescu. Prietini, ziariști din capitală și din Craiova — locul de origine — au adunat fondul de lipsă pentru o bucată de bronz, ce înșează figura suptă de frizie a poetului mort la vârsta de 40 ani. Il așează în București, fiindcă cetățenii craioveni n'au voit să-i acoarde un locșor de onoare pe una din piațele sau grădinile lor publice. Ci-că ar fi fost un atu și revoluționar, el, blândul, sensibilul și bolnavul Traian Demetrescu!

Cea mai vie protestare în contra unei atâtea de ciudate înțelegeri a rostului activității lui Demetrescu, a fost publicul, care a mers Duminică

la desvelire. El s'a compus din tinerimea de ambele sexe de pe la licee, din câți-va prietini cari lau cunoscut înainte ca boala să-l facă morocănos și din vre-o bon sentimentală care în lungile după-amezi de vară își plimbă melancolia prin umbra Cismigiuului, cetind romanul „Cum iubim”. Asta nu înseamnă a public revoluționar, ori ce-ar zice Craiovenii!

Iar pe de-asupra: oratorul festiv a fost dl Radu Rosetti! Mai e nevoie de vre'un comentariu? Ce altă poezie ar fi putut să glorifice dl Radu Rosetti decât aceea, pe care o înțelege și o simte și domnia sa?

Și totuși, poetul în viață recitând volumele poetului mort: *Freemate, Sensitive, Cartea unei inimii și Amurg* a găsit în ele ceva ce d-sale îi lipsește cu totul: sinceritate. Ceea-ce la d-sa e afectare și imitație, dorință de a plăcea la mahlă și a emoționa copilele de școală, la bietul Demetrescu pornia din firea lui adevărată. Ajunge să vezi fața lui firavă din fruntea volumului, ca să nu te supere, când îl auzi vecinic cu „moartea pe buze și ridicând mâna să prinda din sbor frunzele de toamnă ce se risipesc, — „ilusiile” cum zic poezii acestor frunze.

Dar atâtea-tot: un poet sincer, dar mediocru a fost Demetrescu. Simțea mult, — căci liri ca ale lui trec din sgudire 'n sgudire și vântul cel mai mic deșteaptă 'n ele furtuni mari — dar cu acea forță de exprimare și a trebuit să se mărginească la *aquarele* filigrane, fără nici o notă originală.

Ce rare sunt și ce bine sună, în mijlocul atâtor suspine și resemnări, rânduri petoșane, ca cele din „Farmec”:

Am poposit o noapte, vere
La o cărușă-mărească în sat,
Și arz-o focu de inuere
Pe semne, că m-a fermecat:
Din bun creștin mă 'nchin eu stănga
Și tot la ea m'aș îndrăma.
Și nu-mi e că l-am lăsat punga
Dar l-am lăsat și inima!

Cele mai slabe versuri ale lui sunt cele tendențioase, socialiste, ateiste sau ce mai sunt, scrise sub influența curenților ce-l cuprinsese și pe el.

Eu valoarea lui Traian Demetrescu n'aș căuta-o însă în poezie. Prosa lui e cu mult superioară. *Iubita, Cum iubim, Intim și Priveliști din viață*, cum și-a intitulat volumele de schițe și nuvele, cuprind multe pagini vrednice de talente mari. Om cult, spirit analitic fin, observator treaz, Demetrescu stă cu totul sub influența prosei dlui Vlahuță și produce bucăți de seamă, de aproape înrudită cu cele din „În vâltoarea ale maestrului”. Dar e mai subiectiv ca acesta: eul lui vorbește din fie-care rând, din fie-care persoană principală, din gura fiecărui filosof sau scriitor străin, citat în cursul povestirii. Trece prin toate cu silueta lui posomorâtă. Și când îl vezi cu câtă pasiune ia parte la viața eroilor săi, cum plânge soartea femeii căzute (o temă favorită a lui!) cum a pără sărăcia bietului „Popescu”. — ghicești numai decât, că sufletul lui Demetrescu are o comoară de bunătate și de cinste. Calități de aceste își găsește și ele amatorii lor.

Ca luptător Demetrescu era slab. Articolele lui politice din „Adevărul” și schitele lui de critică literară nu sunt totdeauna fericite.

Ei-va oare ea mai bună, de cât de-
stata epoca liberală-liberală?

Un deputat croat a comis indiscreția
de a comunica, că coaliția ar fi-gata a pune
de-ocamdată 'n cui pentru alte vremuri ce-
rerea unei armate naționale și s'ar mulțumi
cu posibilitatea de a face în cele interne,
ce ei îi place, să arondeze cercurile electo-
rale, cum ei îi convine, să impună în toate
școlile din țară propunerea obligatorie es-
clusiv în limba maghiară etc. El a mai adăo-
gat, că așa ceva bucuros dau cel din Viena.

Arondarea nouă a cercurilor electorale,
separatiunea de Austria, precum și alte pro-
bleme, ce și le-a înscris pe flamura sa coa-
liția sunt însă chestiuni, cari nu interesează
numai pe deputații coaliției, nu interesează
numai parlamentul chiar întreg fie, ci po-
porul întreg, care cere să-și poată spuna și
ei, fiecare de sine părerea sa. Ear rostul
coaliției nu reprezintă țara, când știm și
cunoaștem defectuosul sistem electoral dela
noi, prin care majoritatea populației e
eschisă dela votare.

Când Franța cu Napoleon după cătu-
va ani de republică, trecu iarăși la imperiu, s'a
aranjat plebiscit, ca să se cunoască dorința
țării.

La noi de chiar nu se aranjează ple-
biscit, ar trebui o arondare imparțială a cer-
curilor electorale, așa ca fiecăre fracție etnică
a populației să-și poată exprima dorința,
sufragiul universal secret și dacă un parla-
ment în așa chip compus, ar striga unanim
«Traiască Norvegia!» ar însemna glasul po-
porului întreg, de care ar trebui în mod
necesar să se ție cont.

Până atunci însă firește marea masă
a poporului rămâne indiferentă față de lup-
tele politice, cel mult strigă: *Panem et cir-
censes!*

DIN ROMÂNIA.

Expoziția din Milano. România a fost în-
tată să participe la expoziția din Milano, în Aprilie
vitor, cu prilejul inaugurării tunelului Simplon.
Expoziția va dura până în Noembrie și va

Cipariu și ziaristica română.

(Urmare și fine).

Dela sistarea acum pomenitelor trei foi,
trecu multă vreme, până când Cipariu putu din
nou să-și înființeze în tovarășie cu profesorul
Moldovan (actualul preposit), altă foaie în 1867:
Archivul pentru filologie și istorie, care pe lângă
un bogat material din domeniul acestor două
științe, eșea mereu timp de patru ani până prin
Septembrie 1870, când îmbolnăvit Cipariu, și Ar-
chivul se împedecă în mersul mai departe,* așa
că în tot restimpul anilor 1871-2, abia au mai
apărut încă doi nume, cel din urmă (al XL-lea)
la 25 Noembrie 1872, ziua în care se curma.

Insemnătatea foilor lui Cipariu era netă-
găduită.

Archivul, adevărat magazin de documente
istorice și monumente vechi de limbă și litera-
tură românească, conținea o serie de studii im-
portante, de cercetări și tractate istorice, tipogra-
fice și critice, dar mai cu seamă filologice, a că-
ror înaltă și incontestabilă valoare va rămânea
încă multă vreme indispensabilă pentru scriitorii
limbii și istoriei noastre. În tot cuprinsul seu
Archivul desfășura și cristaliza principiile direc-
ției etimologice-puriste reprezentată de Cipariu,
apăra originea și natura limbii, fixa ortografia,
și sintetiza gramatica ei, adică era aceasta foaie
izbândirea idealului din Organele dela 1847-48.

Învățătorul poporului, pe cum am spus, era
prima foaie românească în Transilvania gândită și
serisă pe seama poporului, și chiar în faptul, că
era menită poporului, rezidă importanța sa.

cuprinde zece secțiuni și anume: transporturile pe
teren, aeronautice, meteorologia, transporturile
maritime și fluviale, arta decorativă, arta indus-
trială, secția retrospectivă a transporturilor, și
secția artelor frumoase.

Afară de această ultimă secțiune, care va fi
națională, toate celelalte secțiuni vor fi inter-
naționale.

Duelul Prasin-Seănțele. Se știe că dl V.
Finkelstein-Seănțele, condamnat de către Curtea
de apel din Iași, la 3 luni de zile închisoare,
pentru uciderea în duel a ziaristului Prasin, a
făcut recurs contra acestei decese.

Recursul fiind făcut fără plată de taxă, ci
cu certificat de sărăcie, Curtea a respins cere-
rea de scutire.

În consecință recurentul trebuia să plă-
tească întreit taxa de recurs, adică 375 lei.

Pentru a putea plăti această sumă, jude-
carea recursului a fost amânată.

Fie că n'a putut înjgheba suma, fie că
motivele de recurs n'au fost întemeiate, dl Scân-
țele nu s'a prezentat alaltăieri spre a-și susține
recursul.

Curtea l'a respins deci și astfel condam-
narea a rămas definitivă.

Criza ungară în lumina politice externe.

(*) E uimitor, câtă rezervă păstrează
presa externă, până și cea din statele aliate,
față de frământările politice din Ungaria.

Să fie trăgănarea îndelungată a trata-
tivelor dintre domnitor și politicienii diferitelor
partide pricina acestei tăceri? Le lipsește
oare cunoașterea cauzelor adevărate, cari ridi-
că zilnic nouă stavile în calea limpezirii? Sau
nu dau întregul mișcări importanța unei
crize neliniștitoare pentru alte state, socotind-o
mai mult un foc, ce poate fi localizat și se
va stinge în curând?

După toate probabilitățile e cazul din
urmă.

Dacă aerele de revoluționari, ce își dau
compatrioții noștri ar inspira vre-o grijă, fie
statelor vecine, fie statelor mari, am fi au-
zit până acum vre-un glas de ministru de
externe, vre-o interpelare făcută cu scopul
de a cere informații asupra măsurilor, ce se
vor lua față de un eventual conflict acut în

Ungaria. Am fi cetit fie cuvinte de încu-
jare, fie desaprobari categorice. Cu un
vânt, am fi observat manifestându-se un
interes potrivit cu o situație excepțional
gravă.

Nici odată însă n'a fost mai
și mai mare desinteresare ca acum. Nu
chiar state ca Bulgaria, Elveția și celelalte
cu cari urmează a se încheia cât mai
rind convenții comerciale, nu se tem de
jignire a intereselor lor economice: așteaptă
cu liniște să se sfârșască odată spectacolul
indiferent cum. *Sie werden sich bald au-
toben.* — observă un neamț radical, tri-
tindu-i, ca pe niște gălăgioși fără primejdii.

Optimismul acesta nu prea e de înțel-
din punctul nostru de vedere, al național-
taților. Momente de ridicole, joc de scenă
și alte năsbuții vor fi ele în actualele lupte
politice ale partidelor ungare. Ceea-ce știu
însă pozitiv, este, că ori-ce sfârșit ar avea
criza, fie că opoziția se va ridica spre vo-
inta M. Sale, fie că M. Sa se va coborî spre
vointa opoziției, — noi naționalitățile, ră-
mânem între ciocan și nicovală. Cu satisfac-
ceren maghiarilor criza nici pe de parte nu
e sfârșită, căci abia atunci începe intrarea
noastră în luptă. O putem prezice acum cu
siguranță, căci după svonurile, cari circulă
asupra condițiilor de împăcare între Coroană
și kossuthiști, e vorba, ca peste naționalități
să se treacă iarăși la ordinea zilei, ca peste
o chestiune absolut neglijabilă.

Asta cel puțin ar putea da de gândit
statelor, ce ne înconjoară și să le determine
a interveni în marginile îngăduite ale prie-
teniei și pentru asigurarea liniștei mai grab-
nice, ca criza să nu aibă o deslegare par-
țială.

Articolul lui *«Deutsche Revue»* e
care se face acum atâta cas, ca cu afirmarea
sgomotul va trece, intrigele vor înceta și
Austro-Ungaria va rămânea în picioare, fără
vre-o pagubă teritorială, este de sigur con-
vingător. A făcut cea mai bună impresie
asigurarea, că nici un stat nu se gândește
să-i facă Austriei greutăți, căci interesul

Organul național, mai mult decât ori care
din foile sale, lumina adevăratele interese ale
națiunii române, fiind în același timp, cât a
durat, oglinda fidelă a tuturor evenimentelor din
răsmirița dela 1848 și mai ales a celor săvârșite
în mările adunări naționale românești din Maiu
și din Septembrie pe Câmpul libertății.

Politica Organului național era atât de cu-
minte, calmă și creștinească: dar' nici nu putea
fi altcum făcută fiind de un preot și mare idealist
ca Cipariu. Mănecând din principiul de a nu
scoate din condeiul seu un singur cuvânt, ce să
nu poată sta înaintea tribunalului dreptății și al
adevărului, Cipariu da fiecăruia, fie persoană, fie
națiune, dreptul ce i-se cuvenea. Înainte de toate
el căuta adevărul și dreptatea. Pace, fidelitate,
și naționalitate către patrie, principe și națiunea ro-
mână. Iată întreagă credința sa politică și morală,
mărturisită de el însuși și urmată întotdeauna.

Dar' chiar aceasta calitate în politica foii
sale nu plăcea la toți. Soseau plânsori din mai
multe părți, că „Organul ar fi devenit nenational,
de când a început a se numi national“. Și în
același timp alții se plâneau, că „Organul ar publica
lucruri prea impunătoare contra Ungurilor.“*)

Organul național se află așadar, expus ne-
mulțumirei din două părți. Cipariu însă nu în-
târzia să-și pronunțe cuvântul rezolut și unora
și altora: „Și noi suntem mai plecați a zice
rămas bun tuturor ocupărilor politice, decât a fi
constrânși pe alte cărări mai extreme a pleca,
ce nu se împacă cu convingerile noastre.“**) Noi

suntem amicii păcii și împăcării pe calea amica-
bilă, și voim a rămânea totdeauna. Ci nu suntem
plecați a suferi pentru aceea nici batjocură, nici
tractare neomenoasă asupra națiunii noastre. De-
viza noastră e să fim defenzivi, și nici odată
ofensivi, însă defenzivi până la cea din urmă ră-
suflare. Toată politica contrară nu e politica
noastră. Noi nu o vom urma, nici o vom suferi
în jurul nostru.“*)

Aceasta politică sănătoasă determina to-
dată și importanța Organului național, care
declararea de mai sus într-o vreme se și înch-
căci zilele, în cari eșea: „erau cu totul rele“.

Cel de mai înainte Organ a lui Cipariu
măcară ocrotie și apăra și el politica neamului
mai ales era pus în slujbă unei luminări literare
pe cum arată frumoasa și lungă serie de articole
despre limba românească, despre gramatica
ortografia ei, cari mai cu seamă sub titlu
Principie de limbă și de scriptură s'a început
încă în numărul IV. dela 27 Ianuarie 1847 și
continuat până la numărul XLIII dela 10 Mar
1848, când din cauza mișcărilor politice trebu-
să încete.

Organul luminării se înfățișa într-o ha-
nouă, potrivită atât de mult cu principiile liter-
ce se desfășurau în coloanele sale. Imbrăcat
litere latine, el făcea eveniment în istoria ziar-
isticii românești. Până 1848 toate gazetele ro-
nești de dincoace apăruseră cu caractere ba-
și cele și cele de peste Carpați vedeau lum-
în aceleași caractere. Singur Curierul de an-
sexe al lui Eliade-Rădulescu începuse pe la 1842
iese cu litere latine, dar Curierul din cauza pro-

*) f. Organul național, nr. XXII. dela 6 Octom-
vrie 1848.

**) Tot acolo.

*) Organul național, nr. cit. pag. 35-6.

*) Cf. Archiv pag. 732.

general este, că în mijlocul Europei acest stat să continue a-și avea rolul său. „Austria, dacă n'ar fi, ar trebui ceartă“. — cuvintele lui Bismark răsună iar în Germania și ele sunt binevenite acum, când în Reichs-ratul din Viena, Schönerer desvălește steag-pangerman, iar aventurieri budapeșteni șoptesc despre un viitor Hohenzollern pe tronul Ungariei independente.

Astfel, nefiind nici o amenințare din afară, integritatea Monarhiei și drepturile Suveranului fiind asigurate, cercurile politice din Viena au timp destul să hotărască în liniște și să ia măsuri pentru așezarea viitorului pe temelii sigure. Ear' sigure vor fi numai atunci, când soluțiunea va fi deopotrivă de mulțumitoare pentru toate naționalitățile Ungariei.

Românii din Bucovina.

Ziarul „Adevărul“ din București, reproducând convorbirea avută de un redactor al său cu baronul V. Wassilco, șeful Rutenilor din Bucovina, scrie următoarele:

— La alegerile dietale, cari au avut loc anul trecut, ne-am prezentat coaliți. S'au coalișat liberalii români, conduși de dl Aurel Onciul și Rutenii în frunte cu neînsemnata mea persoană. Am cucerit grație acestei coalițiuni 12 mandate, șase pentru români, șase pentru ruteni. Și pentru a avea o majoritate în Dietă, am mai realizat și coalizarea cu celelalte elemente din dietă, lăsând astfel în minoritate numai pe reprezentanții marelui proprietăți și a nume patru deputați români și patru poloni.

„Această coalițiune noi am înjghebat-o contra conservatorilor români de sub conducerea cavalerului de Wolcinsky, fiindcă partida aceasta conservatoare, absolut n'are nici un titlu la recunoștința Bucovinei, n'a făcut nimic, mai ales pentru dezvoltarea țărânilor și este o altă ture politică, în care preocupările personale de parvenire preponderază. Să nu stabiliți vre-o comparațiune între conservatorii noștri și cei dela dv. E o deosebire mare. La dv. conservatorii reprezintă un partid istoric, cu nume ilustre, la noi acest partid, cu câte-va excepțiuni onorabile, nu e nici istoric și de loc ilustru! Partidul nostru conservator nu e un partid reformator, de idei, ci un partid de politicieni.

Iar ce ridicase la Vodă conzulul rusesc Doschekoff, pe motiv, că literele ar fi spre primejdia sfintei credințe ortodoxe, și spre înstrăinarea poporului românesc de către Rusia, — n'a putut să influențeze și asupra altor gazete românești din vreme. Cipariu însă era mai norocos cu foaia sa: Organul luminii putu să-și mențină minunatul îmbrăcământ până la sfârșit. Ce e mai mult, Organul luminării dete impuls și altor foi românești să facă de asemenea. „Dela 1850 — zice Cipariu — „Gazeta Transilvaniei“ pe încet și-a mutat portul din cirile în litere cam cu ortografia Organului. După aceea „Telegraful“ tot asemenea. Ear' după ele nu a mai apărut nici un jurnal politic sau de altă natură, până astăzi care să nu fie scris cu litere latine și cu ortografia Organului.

...Încă și frații noștri cei din afară și-au desbrăcat de tot întreaga jurnalistică de literele cirile și a băgat-o în celea latine.“*)

Faptul, fără îndoială, constituie o parte importantă în izbândirile lui Cipariu, care pre cum în alte direcții, tot astfel și pe tereaul ziaristicii încă și-a câștigat merite însemnătoare parte ca zamislitor al ideii primului ziar; parte ca luptător pentru intruparea unei înalte idei, de a forma și la Blaj o foaie românească; parte ca săvârșitorul acestei idei, care nu mai puțin decât aproape zece ani l-a agitat; dar' mai pe sus de toate ca reformator al scrierii limbii românești, rămânând lui meritul de a fi introdus cel dintâi — cu izbândă — în ziaristica românească caracterele latinești.

(Unirea.)

Prof. Dr. Ioan Rațiu.

*) Archip, pag. 3.

Și pentru a sdruncina coalițiunea noastră care a asigurat majoritatea în dietă numai ortodoxilor, conservatorii noștri au început să recurgă la sistemul ademenirilor și desertățiunilor. Au promis dru-lui Florea Lupul președinția Băncii țării (Landesbank) o demnitate gras retribuită, jumătate cât retribuția guvernatorului Băncii dv., și cu acest mijloc s'a desfăcut coaliția cu rutenii, au câștigat cele 6 mandate ale românilor și au mai reușit, tot prin aceleași promisiuni și angajamente, să alipească la majoritate și doi germani. În acest mod au format majoritate în dietă, dar e de notat, că nu elementul românesc are această majoritate și diferența între coaliția cu noi și cea de azi e că până acum românii au pactat cu elemente ortodoxe și acum s'au văzut siliți, din interese personale, să pacteze cu germanii catolici și cu po'oni catolici.

„Dar această majoritate e cu desăvârșire efemeră, de scurtă durată.

„În masele românești se semnalează o puternică mișcare democratică, alimentată de clasa profesorilor, cari nu admit politica conservatorilor și cari, în curând se vor organiza într'un puternic partid social-democrat, ca în alte părți, cu un caracter agrar, și vor învinge pe conservatori.

„În Bucovina nu se va putea clarifica situația noastră, nu vom putea întreprinde o serioasă acțiune pentru a dobândi ceva pentru țară, dacă nu vom scoate din circulație pe conservatori, aducând și masele românești la o viață politică corespunzătoare intereselor obștești și pu pentru satisfacerea intereselor unei coterii politice.

„Atât pot să vă spun despre situația din Bucovina, fiindcă știu, că urmăriți și mișcarea dela noi. Eu nu am venit însă să fac politică la dv., ci oare-cari interese familiare m'au adus la București. Vă cunosc de mult și nu vă pot refuza dorința de a avea dela mine un interview“.

Răsboiul ruso-japonez.

— 2 Iulie n.

New-York. Din Washington s'a primit vestea, că în Mandjuria se tractează chestia armistițiului. Se crede, că Linevici și Oyama se vor înțelege reciproc referitor la condițiile armistițiului.

Amsterdam. Se scrie din Batavia, că încrucșătorul rus Terek a fost desarmat.

Poat-Said. Incrucșătorul rus Dnyper a sosit aici aducând pe oficerii și inginerii vaporului englez cufundat Kilda. Incrucșătorul se va aprovisiona și va pleca mai departe.

Din străinătate.

• Rascoala cretană.

Londra. Lui Central News i-s'a telegrafat din Athena următoarele: În Creta decurg lupte sângeroase între răsculați și o trupă rusă. Corăbii ruse bombardază Colimbari. O corabie de război italiană a debarcat. Situația e foarte serioasă.

Revoluția rusă.

— Revolta din Odesa și Sebastopol. — Versiuni despre predarea mateloților de pe Potemkin. — Foamete amenință Rusia.

— 1 Iulie.

Unele telegrame anunță, că insurgenții de pe Potemkin s'ar fi predat admiralului Krieger, care cu patru vase de război a sosit în Odesa. Telegramele spun, că Potemkin s'a predat fără nici o condiție, de oare-ce a văzut, că ori-ce împotrivire e zadarnică (?) Dar o telegramă a adus mai târziu senzaționala veste, că Potemkin nu a capitulat, ci că și vasul Pobjedonoscev s'a aliat cu insurgenții și acum amândouă aceste vase amenință Odesa. Nu se știe, de e adevărată, or nu vestea aceasta, fiindcă oficios nu se știe nimic despre evenimentele de pe mare.

Se zice însă, că și flota din Sebastopol s'a

răscolat și că și Libau e amenințat de bombardarea flotei.

Anarhia în Odesa e completă.

Din multe părți ale imperiului se anunță înfricoșata foamete.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 3 Iulie 1905.

— Congregația comitatului Arad.

Azi și-a ținut municipiul comitatului Arad sedința sa extraordinară, convocată de-a dreptul pentru a se exprima față cu guvernul Fejervary.

La rândul propunerii comitetului permanent, de a vota neîncredere guvernului, a denega administrarea dărilor și recrutarea miliției, precum și a promite deplină desdănuare morală și materială pe seama acelor funcționari, cari ar fi eventual ridicați din posturi de guvern, pentru neascultare, — a luat cuvântul fruntașul Românilor, dl Mihail Velici și într'un discurs scurt dar concis, a documentat domnii patrioți că noi Românii de mult o știm, cumcă în Ungaria adevărat constituționalism nu există. Românii deci, bine știind, că nu din drag pentru stări adevărat constituționale, din interes propriu șovinistic curge lupta prezentă, al cărei tăis e îndreptat mai ales în contra intereselor vitale ale naționalităților, nu se pot și nu se știu însuși pentru propunerea comisiei permanente. Declară, că Românii vor plăti darea și se vor prezenta benevol la recrutări, iar pentru desdănuări d'ale ofițierilor renitenți n'au bani.

Reținându-se Românii dela vot propunerea comisiei s'a primit cu unanimitate.

— Tîrgul de țară. Lumea e ocupată; țărânul are de lucru și nu dispune de timp ca să se plimbe pe la tîrg; de aceea târgurile de vară sunt puțin populare.

N'are să se mire deci nimeni, că nici tîrgul de țară, ce s'a început Vineri în Arad nu prezintă vioiciunea recerută. Publicul e foarte puțin.

— Românii din Budapesta. Dl Dr. Iosif Gall, membru al casei magnatilor, a convocat pe ziua de 24 Iunie nou 1905 la o conferință pe Românii gr.-or. din Budapesta și jur în scopul de a se face pașii necesari pentru recăștigarea drepturilor față de biserica greco-macedo-română din capitală. Dintre membrii comitetului parochial au luat parte la această conferință d-nii: I. Gall, G. Serb, G. Răcz, I. Canidache, G. Bogoevici, A. Dumitreanu, S. Suci, I. Crăciunel și G. Liuba, ear dintre membrii parochiei am observat pe d-nii: D. Dragonescu, T. Babeș, S. Popescu, T. Dragonescu, A. Ciuta, S. Mohan, A. Popescu, G. Sida ș. a.

Convocatorul conferinței dl I. Gall face istoricul bisericii greco-macedo-române din Budapesta, dovedește drepturile Românilor la această biserică și propune, ear conferința hotărăște în unanimitate, ca drepturile Românilor față de biserica greco-macedo-română să se recăștige pe cale judecătorească. Cu purtarea procesului să încredințeze dl avocat din Budapesta, Dr. Emil Babeș. Dl I. Gall mulțumește celor prezenți pentru zelul, ce au dovedit pentru această importantă chestiune; dl I. Crăciunel în numele celor adunați mulțumește în cuvinte alese d-lui president pentru ostenețele și jertfele, ce le aduce în totdeauna, când e vorba de propășirea bisericii române din capitală.

După conferința comitetul parochial a ținut o sedință, în care între alte obiecte importante s'au desbatut și statutele înființându-lui cor bisericesc. Statutele cu modificările făcute de d-nii I. Gall, Z. Serb, A. Dumitreanu și I. Crăciunel s'au primit și se vor prezenta conzistoriului diecesan din Arad pentru aprobare.

— Concurs internațional pentru prevederea timpului. Societatea de astronomie și meteorologie din Belgia va ține în luna Septembrie 1905 nu

concurs internațional pentru prevederea timpului. Un juriu compus din savanți speciali și competenți va decerne un premiu celui cărui îi va reuși mai bine prevederea timpului.

Programul concursului nu se aplică decât la prevederi de scurtă durată, adică cu două-zeci și patru de ore înainte.

Prevederile vor putea fi stabilite sau cu ajutorul hărților, care le publică biroul central meteorologic, sau cu ori și care alt metod.

Concurenții vor trebui să anunțe exact pentru a doua zi variațiunile barometrice, care vor trebui să se refere la întreaga suprafață a Europei.

Organizatorii concursului cred, că deducțiuni juste făcute după oscilațiunile barometrice sunt de natură de a servi ca bază pentru prevederile exacte.

— **Medicii prințesei Luiza.** Se scrie din Viena, că trei doctori, care au studiat starea sănătății prințesei Luiza, vor câpăta câte 5000 coroane.

— **Greva secerătorilor.** Dinco' de Dunăre bântuie o greva foarte primejdioasă; secerătorii sau pus în grevă, va se zică bucatele înzadar așteaptă umbra și odihna hambarelor.

S'a început mai întâiu greva în comitatul Tolna, de aici a fost dusă în comitatele *Veszprém, Somogy, Baranya*.

Au intervenit jandarmii, ceea ce au drept urmare câte-va ciocniri sângeroase. În timpul din urmă s'a trimis miliție pe capul greviștilor. Până acum se spune că sunt mai mulți morți și răniți.

— **O trupă română de gimnastică.** compusă din cunoscuții gimnaști români Traian Lupu, E. Rădulescu și G. Stănescu, care actualmente se află în turnee în Copenhaga, a debutat în fața regelui Danemarcei, obținând un mare succes.

— **Veniturile căilor ferate române.** Veniturile provisorii ale căilor ferate române în luna Maiu, pentru cele 3.178 kilometri exploatare, au fost de lei 4.821.090, cu 11.024 lei mai mult decât în luna Maiu 1903 și cu 214590 lei mai mult decât în luna Maiu 1904.

— **Incasările de 4.821.090 lei** se repartizează astfel: 2.821.701 lei dela mărfurile de mica înțeleală, 1.850.669 dela călători, 104.761 dela mărfurile de mare înțeleală și 43.959 dela bagaje.

Dela 1 Aprilie și până la 31 Maiu 1905 veniturile căilor ferate au fost de 9.150.619 lei, față de lei, 8.873.197 încasați în Aprilie și Maiu 1904.

— **Starea sămănăturilor în România.** După știrile sosite din județe, rapita a dat anul acesta o recoltă de asupra mijlociei aproape în toată țara.

Aproape pretutindeni a început seceratul orzului și a doua prășire a porumbului, care în cele mai multe județe e foarte viguros.

În multe părți ovăsul e mănăat din cauza ploilor, astfel că recolta va fi mediocră.

Grăul în schimb promite o recoltă frumoasă dela un capăt la celalalt al țării.

Livezile de pruni și viile dau speranțe de o recoltă mijlocie.

Fânețele și pășunile excelente în toate județele.

— **O nevastă de 11 ani.** Din New-York se scrie, că în fața judecătoriei polițienești din Jefferson Market s'a petrecut zilele acestea o scenă care a pus în uimire chiar și pe judecătorii americani, deprinși cu cele mai imposibile lucruri. Înaintea numitei judecătorii se presenta o fetiță cu haine scurte în etate de 11 ani cu numele Lena Stark, și s'a jeluit, că bărbatul său, Iacob Funelike, a părăsit-o cu necredință. La întrebările judecătorului, ea a spus, că în Ianuarie a. c. s'a căsătorit după ritul jidovesc cu bărbatul său. Cele spuse de minusculea nevastă au fost confirmate de birtașul Rips, care a depus sub jurământ, că cununia s'a săvârșit în birtul său de către rabinul Gardan, fiind de față și mama miresei. La actul cununii birtașul a funcționat ca martor. Judecătorii, probabil negăsind în grabă paragraful, după care să judece în litigiul acesta ne mai pomenit — a amănat procesul pentru alt termen.

— **Secretarul de stat Hay — mort.** O telegramă din Washington aduce știrea, că Ioan Hay, secretarul esternelor Statelor-Unite a răposat. Hay a avut mare rol în politica externă universală.

— **Muncitor ucigaș.** Sâmbătă a stat înaintea tribunalului aradan Ötvös Károly, muncitor în vîrstă de 27 ani, care acum doi ani în strada pescarilor și-a puscat drăguța, pe Kiss Mari, fiindcă n'a mai voit să trăiască cu el.

Jurații l'au alalt vinovat, ear tribunalul l'a osândit la *cinci ani temniță*.

— **Femeile japoneze.** E de admirat disprețul, ce-l au Japonezii pentru micile lor neveste: de câte ori nu se poate vedea Japonezi bogăți călătorind în cupea de clasa primă, iar soțiile și le trimiț în clasa a treia, ba le pare rău, că nu sunt vagoane aparte pentru femei, cum sunt pentru câni.

La depărtarea trupelor pentru Mandciuria ele, aceste ființe plâpânde și-au reținut plânsul, căci e vechiu obiceiul, care interzice femeilor plânsul, când bărbații pleacă la războiu.

Când a pornit trenul în mijlocul unei furtuni de banzai toate femeile s'au inclinat salutând pe cei ce mergeau să moară pentru patrie; nici una nu și-a întors capul să urmărească cu privirile poate pentru ultima dată pe ființele atât de dragi.

— **Monede vechi din 1400.** Cu ocazia unor săpături făcute la Constanța, în Elveția, s'au găsit 400 de florini de aur provenind din 14 țări și monede ungare, florentine, genoveze, milaneze, romane, etc. dintre anii 1312 — 1400.

— **Desființarea Absentului în Belgia.** Chestiunea suprimării absentului în Belgia a venit în debaterile Senatului alaltăeri. Ea fusese tranșată dintr'odată, la sfârșit de ședință, atunci când nimeni nu se aștepta și nici nu avea cunoștință măcar de unanimitatea Camerei reprezentanților, a căror hotărîre radicală a făcut oare-care senzație. Era vorba atunci de a prescrie nu numai absentul, ci toate derivatele, care conțin esența lui. Vermutul chiar, al cărui nume însemnează absent în nemțește, era amenințat cum și șartreza, trappistina, benedictina și alte lichioruri pioase, care conțin absent în doză restrînsă. Era condamnarea în masă a consumației alcoolice de importare, o lege neospitalieră cum a zis dl Steurs, care a combătut-o aici în Senat, într-o țară care consumă acum 500.000 hectolitri rachiu de ienupere (genièvre).

În raporturile comisiei senatoriale asprimea asta a fost îndulcită și acum e vorba să se interzică absentul și lichiorurile, care conțin un gram de absent la litru.

Un particular nu va mai putea ține în casa lui mai mult, de cât un litru de absent, altfel i-se va aplica pedepse represive.

— **Mijloc contra beției.** În urma stăruinței unui cunoscut preot filozof anume Chapman, se fondează acum la Londra o societate, care și-a propus să tămăduiască beția cu medicamente. Acestea se fabrică din zeama unei plante ce crește în Rocky Mountains, care nu e vătămătoare corpului și stărpește ori-ce dorință de alcool.

Preotul susține, că a întrebuițat medicamentul lui la 240 persoane, ce au căzut în beție. Dintre aceștia 180 au fost radical curărișiți, 35 n'au urmat regulat cura și deci au recăzut la beție, 25 persoane s'au retras.

Deocamdată s'a format un comitet pentru urmărirea experienței. În acest comitet figurează doi episcopi, un judecător și un director de penitenciar, care ar fi avut ocazie să se ocupe cu efectele acestei zeme.

— **Familie otrăvită.** O arestare sensațională ține în agitație pe locuitorii din comuna Plavna. Jandarmii au arestat adecă pe o frumoasă fată sârbă Mileva Subotici.

Ea acum doi ani era servitoare în loc la familia Bojidar Mihailovici.

Frumoasa fata a plăcut foarte fiului lui Mihailovici, lui George, un flăcăindru de vr'o 20 de ani. Cu promisiuni, că o ia de nevastă

după-ce va scăpa de cărânie a înșelat-o, a avut cu ea relații de dragoste, fără ca să-i știe cineva. În timpul acesta fata a căutat să câștige și simpatia bătrânului, ceea-ce i-a și succed încât-va. Dragostea și-a avut urmările sale, au aflat părinții, care i-au abzis și o tracta foarte rău, ba nici feciorul n'a mai vrut să se uite la ea.

Năcăjită fata gândi la răzbunare.

Într'o zi, când s'a întors familia, cina era gata. Bătrânul Mihailovici a zis, că cartofi au un gust particular, dar femeia sa l-a liniștit cu aceea, că sunt cartofi de an.

S'au culcat. Nu peste mult însă toți au început a se văeta groaznic de stomac. Au trimis deci pe fată după medic, fata însă i-a închis în cas și a fugit la Palanca, iar de aici la Plavna.

Dimineața Bojidar Mihailovici soția-sa, feciorul de 20 de ani și altul de 16 ani au fost aflați morți. În vîrstă era numai băiețelul de 12 ani, care nu mănecase din cină.

— **Grevă într'o casă de nebuni.** Greva din casa de nebuni dela Tworki este mult comentată în Polonia rusească. Conform cu metodele noi după care se tratează nebunii, aceștia sunt, întru cât nu sunt fioroși, tratați în mod blând. Sistemul „porților deschise” e dusă așa de departe, în cât bolnavii nu sunt împiedecați a comunica între ei.

Acum au fost cuprinși și ei de spiritul turburător. Ei nu se mulțumesc a discuta chestiunea grevelor și a războiului din Extremul-Orient și de a lua rezoluțiuni, ci cer ca conflictele ce se ivesc între ei să nu fie judecate de medicii institutului, ci de arbitri aleși din sânul lor.

Li s'a permis aceasta.

Sub presidenția unui foarte cunoscut altă dată avocat, s'a constituit un tribunal de arbitri și prima sentință sună, ca cea a lui Solomon:

„Nici unul dintre adversari nu este negru și nici unul nu este alb. Și unul și celalt este sur”.

Prin această primă izbândă pe calea autonomiei căpătând eura, bolnavii au făcut un pas mai departe și au fundat un ziar. Acest organ original apare sub titlul de „Adevărul” și este hectografiat. În cap figurează lista colaboratorilor mai exact două liste: ~~colaboratori nebuni~~ și colaboratori sănătoși. Între aceștia din urmă numără medicii administratori și preoții institutului.

Lângă partea umoristică, prevăzută cu numeroase ilustrațiuni, reprezentând spre pildă: metamorfozarea omului în stil decadent secesionist, foaia conține discuțiuni politice privitoare la evenimentele din casa de nebuni. Așa spre pildă într'un articol energic se reclamă că în institutul din Tworki se organizează reprezentațiuni de dragoste numai în limba rusească, deși majoritatea zdrobitoare a pacienților e formată de polonezi. „Firește, adaogă autorul, că de vină sunt bolnavii polonezi, care nu sunt uniți”.

Mai periculos pare medicilor faptul, că ziarul dă mersul trenurilor între Tworki și Varșovia, așa că aceasta poate stimula pe pacienți la fugă.

— **Invitare.** Tinerimea română din Turda și împrejurime vă invită cu toată stima la *petrecerea de vară* ce se va aranja Mercuri în 12 Iulie st. n. 1905 în sala hotelului „Europa” din Turda cu ocaziunea adunării generale a despărțământului XXIII (Turda) a „Asociațiunei pentru literatura și cultura poporului român”.

— În fie-ce zi se poate câpăta bere proaspetă de Schwehat și mincări admirabile în restaurant lui Korats și Novotny.

Cătră cetitori!

Se împlinesc cu incetul zece ani de când «Tribuna» stă ca neadormită straja și luptă fără preget pentru drepturile cetățenești și naționale.

Numai atunci ne îmbrăcăm *ieftin și bine*, o o o IN PROVINCIE se TRIMET MUSTRE o o o
dacă materia pentru haine bărbătești o cumpărăm din magazinul de postavuri KIZ materie
pentru un costum întreg din postav de lână curată, negru și colorat fl. 6.—30. 504 o o o ARAD, Szabad-ságtér 17 PÉCS. Király u. 1. o o o

LEICHNER și FLEISCHER.

Multe am avut să îndurăm, în şirul lung de ani, atât dela fraţi, cât şi dela stăpânire. Dela fraţi toate reţele ce isvorăsc din patima trufiei şi a pizmei, dela stăpânire tot ce este în stare să facă fiscal pus înadins să ne slăbească. Nu ne-am clătinat însă o singură clipă. Ştiam, că ori cât ar fi de mare, dar ma unor oameni mici, ei n'au să poată întineca mintea obşteii mare, ci aceasta se va convinge, ori câtă vorbă rea s'ar zice împotriva noastră, că luptă dreaptă dorim a purta. Cât despre stăpânire, ni-am dat seama dela început că n'are să ne cruţe. Nu ni-am descurajat deci nici sub greutatea multelor procese, ci mai văltoş am dat înainte.

Am avut, în toată această framântare, un izvor nesecat de putere: *încrederea mare în obşte românească*, spriginul ce pe fiecare zi ni-se da tot în mai mare măsură.

Am ajuns astfel ca la 10 Ianuarie 1905 conferinţa naţională ținută la Sibiu să se rostască aproape cu toate glasurile pentru p lita ce „Tribuna“ a propovăduit-o chiar la înfiinţarea ei; am ajuns apoi să avem în Dieta ţării opt deputaţi români, ear dintre aceştia trei aleşi în comitatul nostru, unde — va trebui s'o mărturisească şi duşmanii nostri — s'a luptat mai cu bărbăţie.

Ceea-ce nu însemnează însă că „Tribuna“ şi-a ajuns ţinta şi cei din jurul ei pot să se odihnească pe lauri, ci tocmai din potrivă: lupta cea grea d'aci încolo ne aşteaptă. Pentru-că d'aci încolo trebuie să ne strângem toate rândurile, d'aci încolo trebuie să aprindem toate luminile, să nu mai fie luptător care să lipsească de sub steagul naţional, să nu mai fie Român care să ratăcească în alte părţi de cât în marea tabără a partidului naţional. Numai uniţi în cugete şi simţiri putem adică nădăjdui ajungem la izbândă.

Ear dacă dragostea către neam ne îndeamnă pe toţi să ne adunăm într-o singură tabără, nu e mai puţin adevărat, că una dintre armele principioase în lupta ce ducem sunt — foile. Numai cetind, ştim ce se petrece, numai ştiind unit despre alţii, ne putem însuleşti ear de cei răi ne putem păzi. Peste etot: însemnătatea foilor în lupta naţională îndeobşte recunoscută şi când îndemnăm pe prieteni şi cunoscuţi să spriginească foile noastre naţionale, îi îndemnăm să spriginească însăşi cauza sfântă naţională.

Eată de ce ne simţim dator să îndreptăm cuvânt către toţi cititorii şi prietenii nostri, rugându-i să spriginească „Tribuna“, să caute s'o ducă în casa fiecăru Român ştiutor de carte, căci numai aşa se vor înmulţi şi luptătorii adevăraţi.

Înfiinţată pentru a slugi binelui obştesc, într'un şir lung de ani „Tribuna“ a dat dovezi că are în jurul ei adunaţi o falangă de bărbaţi cu inimă şi cu pricepere pentru afacerile naţionale. Falanga aceasta de bărbaţi doreşte ca şi în viitor „Tribuna“ să fie în şirul întâiu de bătăie, ba să lupte încă şi cu mai multă izbândă. Aceasta însă numai aşa se poate, dacă şi sprijinul obşteii, pentru foaie va fi tot mai mare, ca astfel „Tribuna“ să se înfaţişeze tot mai bine şi mai tare.

Fiecare cărturar român țină-şi deci de înaltă datorie să aibă în casa „Tribuna“ şi să îndemne şi pe ţărani s-o prenumere!

Rugăm apoi pe toţi să plătească la vreme, şi înainte, ceea-ce datorează, căci

numai aşa se poate sustine şi întări o foaie. Îndemnăm la aceasta cu atât mai mare stăruinţă, cu cât chiar acum se împlineste jumătatea anului când începe totodată şi noua abonare.

Sprijinită în măsură cuvenită de obşte românească, „Tribuna“ se va întări din ce în ce şi îşi va câştiga tot mai multe vrednicii şi laude pentru chipul cum luptă întru ajungerea a tot ce este adevăr, bun, drept şi frumos.

CRONICA EXTERNĂ.

Evenimentele din Rusia.

La începutul creaţiunii lumii Dumnezeu a despărţit pământul de ape, în Rusia pământul e una cu apele.

Aceasta e vorba lui Bismarck, de pe timpul când fusese ambasador la St.-Petersburg.

Cât va timp după aceea întrebând fiind, dacă a fost vre-odată în Asia, Bismarck răspunde, că da, pe timpul când fusese la St.-Petersburg.

Aceste două paradoxe ne explică impuroiarea Rusiei. Ce a devenit azi, era în germene încă de pe atunci, — şi când civilizaţia s'a întins la atâtea popoare din jurul ei, fatalmente trebuia să ajungă în halul, în care o vedem. Mulţi au considerat-o, cu toate acestea, ca o putere mare — pe când în realitate ea nu era decât o tumoare, — azi spartă!

Evenimentul acesta e atât de considerabil încât nu i-se pot calcula de pe acum toate consecinţele. Una e sigură însă, că în faţa civilizaţiunii şi a spiritului democratic al timpului nostru, ora supremă, a birocratiei corupte şi a autocratiei despotice, a sunat. Epoca „despărţirii pământului de ape“ a sosit. Rusia ţaristă e în lichidare.

Societatea veche e pe punctul d'a dispărea: o nouă societate se anunţă. Aceasta ne-o arată semnele timpului.

Ţarul nu mai e apucat de friguri la auzul cuvântului de Constituţiune şi adunarea zemstvourilor, ca bunicul său Nicolae I. Ba chiar suverana sa persoană a ținut reprezentanţilor poporului două discursuri destul de liberale pentru un ţar.

A publicat, acum câţva timp şi un manifest liberal, după care trebuie să recunoaştem în interesul adevărului istoric că a urmat, în aceeaşi zi, un alt manifest reacţionar. Gurile rele spun, că Nicolae II intenţionat a publicat două manifeste contra dictorilor pentru ca să fie înarmat după împrejurări.

În cazul, în care armele ruseşti ar fi eşit biruioare, era de aplicat manifestul reacţionar; în caz contrar, cel liberal!

Unii au ris de bietul Ţar pentru cele două manifeste, ce se combat, dar atitudinea lui de atunci încoace ne arată, că pretinsa incoerenţă a lui era voită. Cam greu se poate adapta cineva noilor împrejurări, fără oare carl şovăiri. Aşa şi Ţarul Nicolae II. în care apucăturile despotice sunt fiziologice, constituţionale.

Avându-le în sângele său, n'al ce l face!

Dar circumstanţele actuale din Rusia sunt mai puternice decât tradiţia ţaristă.

Probă e, că din toate părţile, fie de pe câmpul de război, fie din lăuntrul vastului imperiu nu sunt decât ştiri sguuitoare pentru Rusia ţaristă şi clienţii ei din Balcani.

Revoluţiune cu ciocniri sângeroase în Polonia rusească, în Crimeea şi în tot Caucazul; dezastru oribile în Manciuria; din toate părţile nu se aude, în toata Rusia nu se vorbeşte decât de explozii de bombe, masacre de cetăţeni paclnici, de greve formidabile, de desertiuni de soldaţi în masse. Scurt, imperiul moscovit e în plină disoluţiune. Şandramana trosneşte şi se crapă de toate părţile, şi n'o va înclai la loc nici o sută de dictaturi la Trepow.

Prestigiul absolutismului s'a dus, ţarismul a început să nu mai bage spaimă în popor. Maşina autocratice s'a stricat. Bombele îi rap şuruburile.

De formă, mai e încă un stat poliţienesc Rusia, dar... fără poliţaii lui Alexandru III: tot a-emenea ea mai e şi un stat militar, dar fără armată... cu prestigiu. Spiritul revoluţionar a pătruns în cazarme; şi când prizonierii se vor întoarce din Japonia, elementele revoluţionare exis-

tente azi în Rusia vor da lovitură de graţie vechiului regim rusesc.

Nimic nu mai poate opri mersul paralisiiei generale. Debandada, desorganizarea, haosul au cuprins Rusia dela Prut şi până la Vladivostok, şi de sus, dela Ţar, până la cel mai simplu mujik.

Nimeni nu se mai poate orienta, nimeni nu mai ştie ce face, toţi dau porunci, nimeni nu le ascultă, nimeni nu le aduce la îndeplinire. Şi într'aceea pericolul creşte, ca un incendiu, pe care nimeni nu l' stinge, căci nimeni nu eutează să se apropie de vilvoarea dogoritoare.

Rusia a luat foc de toate părţile. Limbele de foc au ajuns la picioarele Tronului.

Ce ar fi fost cu putinţă în Decembrie 1904 azi nu mai e cu putinţă. Spiritul nu se mai pot linişti nici cu zece concesiuni, pe când acum o jumătate de an, o jumătate de concesiune, o vorbă blândă, ar fi fost de ajuns. Dar Ţarul n'a voit să asculte vocea raţiunii, şi în loc să asculte poporul său, a pus ostirea să tragă asupra lui, umplând pieţele publice de mormane de cadavre de femei, de copii nevinovaţi şi de bravi muncitori. Sângele acelor nenorociţi strigă azi răzbunare la cer în faţa conştiinţei umane revoltate!

Iacă pentru-ce Rusia merge spră un dezastru care după părerea celor cari cunosc ţara şi furia teroriştilor, va distruge Rusia oficială de azi.

Înştiinţare.

Se aduce la cunoştinţa onoratului public român, că „Şcoala pentru economia şi industria de casă“, proiectată de reunirea noastră, se va deschide cu începerea anului şcolar 1905/6. Inaugurarea acestei şcoale se va face în mod festiv în 28 August n. a. c., la orele 11 a. m., după celebrarea sfîntei liturgii din acea zi de sârbătoare.

În anul şcolar 1905/6 va funcţiona numai secţiunea economică a şcoalei. Instrucţiunea va cuprinde: a) învăţământ practic: pregătirea bucatelor şi a pâneli; conservarea legumelor şi a poamelor; spălatul, călcatul şi îngrijirea rufelor; curăţirea şi ținerea în ordine a locuinţei; grădinaritul; confecţionarea rufelor; b) învăţământ teoretic economia de casă, chimia bucatăriei, contabilitatea; igiena, îngrijirea bolnavilor; literatura română.

Elevele, al căror părinte sau îngrijitor nu sunt în Sibiu, au să locuiască în edificiul şcoalei, Strada Baier Nr. 1 (edificiul „Albinel“).

Se vor primi numai eleve cari au împlinit 15 ani şi au terminat cel puțin şcoala elementară.

Instrucţiunea va fi exclusiv în limba română. Se va conversa însă şi în alte limbi, îndeosebi în limba maghiară şi germană, dar numai în pauză şi la masă.

Taxele prescrise: 1. Fiecare elevă internă va avea să solvească o taxă lunară maximală de K 50.—, din care se vor achita speşele efective ale şcoalei, cu excepţiunea remuneraţiunii instructorilor, pe care o achită reunionea din al său; când speşele efective vor fi mai mici, diferenţa s. va restitui elevului. 2. Fiecare elevă externă va avea să solvească o taxă lunară de K 40.—, pentru care va primi şi amcaza şi ojină.

Taxele sunt a se solvi tot pentru tre lună anticipativ.

În caz, că o elevă înscrisă deja întrerupe cursul fără motive acceptabile, e datoare a despăgubi reunionea pentru fiecare lună a anului şcolar cu câte K 10.—.

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pa 1/2 duzină din rufele necesare, ştergere pentru bucatărie, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinţi, hainele necesare. Şorturile pentru bucatărie şi-le vor face elevele înseşi; dar şorturi pentru casă au să aducă cu sine.

Cursul să începe în mod regulat la 1 Septembrie n. şi se termină la 31 Iulie n.

Informaţiuni mai detaliate să pot primi dela conducătoarea şcoalei, dumnisoara Veturi Papp, Sibiu, Strada Baier Nr. 1.

Comitetul
„Reuniunii femeilor române din Sibiu“

La subscribul să află de vânzare vin de masă

— din anul 1904 —

de o calitate bună.

Hecto în 32 cor. — Vinul să vinde în vasul
loc e cumpărătorului.ILIU GROȘOREAN, Inv.
în Galsă (ap. Villágós).

Bibliografie.

A apărut: „Cultura” revistă literară-științifică Dobrogeană Nr. 9 (Constanța, 1 Iunie 1905) cu următorul sumar:

„Războiul din 1853 și consecințele lui în Principate”, Conferință ținută de C. Purec. — „Intrebare și răspuns” după Norocul de Schiller (versuri) de Aurelia Contescu. — „Prima întâlnire” de Cornelia Brăgănescu. — „Sonet” (versuri) d-ne. E. R. de Th. Mantu. — „Asalt la Polul Sud” (Chi Rabot) de C. P. Demetrescu. — „Speranța” după Schiller (versuri) de Aurelia Contescu. — „Din gura poporului” Polidor (basm) de Moș Costache. — „Amintiri...” (versuri) de Th. Mantu. — „Impăratul Japoniei” (A. Bellessort) de C. P. Demetrescu.

„Minerva” institut de arte grafice și editura București. — 6, strada Regală, 6. A apărut: Istoria Românilor în chipuri și icoane de N. Iorga. Preț: lei 2.50. De vânzare la toate librăriile.

A apărut „Revista noastră” Nr. 7 (15 Iunie 1905) de sub direcțiunea d-nei Constanța Hodoș, publicație ce se adresează mai cu seamă publicului nostru femeiesc. — cu următorul bogat și interesant sumar:

Ce e amorul... de Constanța Hodoș; Destinuire (versuri) de Elena B. Popovici; Robin-son în țeară românească de Ion Gorun; Sublima simfonie (vers) Ana M. Holda. Luminis (nuvelă) de A. Tălășescu; Baladă (versuri) de Gh. D. Mugur; Artă de a cânta de Victoria P. Stătescu; Răspunsuri de Red.; Martiriul roman de Constanța Hodoș; Cronică literară de I. G. Cugălari de Red.; Lacul (versuri) de Dora; D-na Luisa Cruppi de X.; Glume de Red.

Un număr 30 ban. Abonamentul 7 lei pe an. Ediția velină 12 lei pe an. În Austro-Ungaria 7 cor.; ediția velină 12 cor.

Pentru tot ce privește redacția și administrația a se adresa d-nei Constanța Hodoș; B-dul Elisabeta 67, pe timpul verii la Sinaia, str. Lascar Catargi 23.

La administrația ziarului „Tribuna” se află de vânzare „Amicul Poporului” îndreptător în cauze administrative și judecătorești pentru poporul român de Titu Vuculescu, pretor. Preț 1 cor. plus porto 10 fileri.

ECONOMIE.

Arad, 1 Iulie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 30 Iunie. —

Încheierea la 12 ore:

Grâu pe Octombrie 1905 (100 clgr.)	15.88—15.90
Secară pe Octombrie	12.80—12.82
Orz pe Octombrie	11.06—11.08
Cucuruz pe Iulie	14.92—15.94
Cucuruz nou 1906	10.50—10.52

Încheierea la 5 ore:

Grâu pe Octombrie 1905	15.58—15.60
Secară pe	12.56—12.60
Ovăs pe Octombrie	10.96—10.98
Cucuruz pe Iulie	14.90—14.92
Cucuruz nou 1906	10.46—10.48

Piața din Arad.

S'au vândut: (100 klgr.)
580—650 măt metrice grâu cor. 17.00—17.40
320—340 „ „ cucuruz „ 15.10—15.30
Semnare nominală secară: 14.68—14.70
„ „ orz: 14.60—14.80
„ „ ovăs: 13.60—13.80

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:

300—340 măt metrice grâu	cor. 7.80—8.00
180—250 „ „ cucuruz	7.40—7.50
Semnare nominală: secară	7.00—7.10
„ „ orz	5.20—5.40
„ „ ovăs	6.50—6.60

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 70—100 klgr.	Cor. 15.50—15.60
80— „	15.60—15.70
Secară: 100 „	13.40—13.50
Orz: „	13.40—13.50
Ovăs mercantil 100 klgr.	13.40—13.50
„ cernut „	13.30—13.40
Cucuruz vechiu „	14.80—15.00
„ nou „	14.80—15.00

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	cor. 158—
„ „ mic	160—
„ brut „ mare	156—
„ „ mic	158—

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungăre: Bătrâni grei părechea în greutate peste 400 chlgr. 134—135 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 chlgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 chlgr. 142—143 fil.; Calitate sirbească: grei, părechea peste 260 klgr. 143—144 fil.; mijlocii părechea 240—260 chlgr. greutate 138—139 fil. Ușori până la 240 klgr. 140—141 fil.

POSTA REDACȚIEI.

Maî multor învățători. Comunicatul trimis nu se poate publica, fiind că chestia se poate rezolva prin consistoriu și aceasta cu atât mai mult, cu cât dreptatea e pe partea Dvoastră. Căci și noi suntem de părerea, că comisarii didactici n'au nici menirea, nici împuternicirea de a de Jos și arunca disprețului publicului pe învățători, cari a-l controla e numai chemat și apoi în o ulterioară conferință didactică a le comunica scaderile.

KARTOTHEK

In interesul său propriu e bine ca fiecare să cunoască sistemul public de contabilitate americană

Glogowski „Kartothek”

cari toate firele le concentrează într-o singură mână și astfel face economie de muncă și cheltuieli și în același timp are o privire mai largă și o controlă mai bună. Informați mai pe larg respective invitați să dă celor ce să interesează, fără a fi obligat a cumpăra

Glogowski și Soțul

secția biroul modern „KARTOTHEK”
Budapest, VI., Andrássy-ut 12.

Telefon 16—09. Telefon 16—09.

KARTOTHEK

Stabiliment de hydrotheraphie:

Wällischhof

stațiunea de tren și postă Brunn-Maria-En-sersdorf, 30 min. departe de Viena.

Arangiamet modern
(pe lângă hydrotherapie completă, băi de soare, de aer, de acid carbonic și electrice, massage, electrizare gimnastică suedă dietetică individualizată etc).

Prețuri moderate.
Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

MUSTANGERUL NEGRU.

— ROMAN SENSATIONAL —

De

62.

MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(Urmare.)

Nu trebuie, cum a fost ieri, să fie a... mulți șefi și să mergem după gustul fiecăruia. Altfel ziua de astăzi ar putea să se coste mai mult, decât cea de ieri, când s'au făptuit atâtea greșeli.

Thornley înțelese, că această dojană i-se convenia lui în mare parte, și tăcu. Se mulțami să lăcalice, precum și Eugen Dupră.

„Acum, zise șeful liniștit, ne vom risipi în tiradori, la câți-va metri unul de altul, de-alungul acestui seciu. Când voi da semnalul de înaintare, ne vom repezi cu toți deodată, ascunzându-ne cu toate acestea cât vom putea mai bine. Vă opresc de a trage mai înainte de a fi ajuns la o depărtare destul de mică pentru a putea vedea albul ochilor acestor sălbatici. Pare, că nu cunosc prezența noastră aci: dacă într-adevăr nu o cunosc, ori care ar fi numărul lor, învingerea este a noastră.”

Căpeteniile comunicară aceste porunci soldaților și fiecare își ocupă locul în o linie de de bătae de o sută cincizeci până la două sute metri lungime.

Năvură mult de așteptat. Colonelul Hays înaintând pe creasta colinei, care despărția pe oamenii săi de Indieni, auzi numai decât detunările Regulatorilor rămași pe malul opus și cari începeau focul în contra Pieilor-Roșii. Cât despre aceștia, ei păreau hotărâți să primească lupta și și se furișeau pe jos până la marginea torentului, trecând din tufă în tufă. Sosiți pe mal, începură a trage, apoi a scoate strigăte puternice, după obiceiul lor.

Câteva minute în urmă, bălăia era începută. Atâtea aștepta colonelul Regulatorilor Indieni erau prea ocupați pentru a se gândi la cele ce se petreceau la spatele lor. Sgomotul împușcăturilor i-ar împiedeca de a auzi sosind soldații.

Hays dăde dar semnalul, atunci când oamenii săi înaintară în linie, gata să tragă, când văzu la o bună bătae de pușcă. Șeful însuși ținea toante călare pe calul său de rasă curată, ținând câte un revolver în fiecare mână.

... Prinși între două focuri, speriați de acest atac neașteptat, Indienii nici nu încercară să reziste cu tot numărul lor mai mare. Ca și cum ar fi primit un cuvânt de ordine, toți se retraseră în același timp în tufișuri și se napustiră spre cailor lor. Dar Regulatorii erau deja stăpâni peste aceștia și primiră pe Pieile-Roșii cu lovituri de revolver și de carabină.

În timp de câteva minute fu o încăierare de nedescris. Semilonii, înțelegând, că nu puteau fugi și scăpa de moarte, își vindeau viața cât se putea mai scump, luptându-se pas de pas.

În mijlocul acestei confuzii ciudate, Edward Thornley și Eugen se gândeau numai la o persoană, tremurând, ca nu cumva în mijlocul gloanțelor, cari cădeau ca grindina din toate părțile, Tennessee Magoffin să fie rănită. Cât despre celelalte două obiecte ale griji lor, se poate ghici, că erau șeful Pieilor-Roșii și Antonio Miquelez.

Îndată ce înțelesei că sfârșitul acestei lupte nu mai e îndoiș, Coadă de Tigru apucase friul calului prizonier și încăleacă pe al său plecase spre Vest cu toată repeziciunea, ce-i îngăduia, terenul. Cât despre Miquelez, judecând, că numai avea nimic de sperat, abia aruncase o privire înapoi, și dând pînă la calului se repezise în urma Pieilor-Roșii.

În timpul acesta Hays rămăsese în mijlocul soldaților săi, pe o înălțime, de unde își dădea poruncile.

Dar Thornley și Eugen văzuseră fugind pe șeful semilon cu prizoniera sa, și înfigând pînă în coastele cailor lor, se repeziră în urmărirea lor.

Îndată ce tufișurile și seciurile se răriră, ei se avântară în goana cea mai mare, pe urma fugarilor.

Eugen învîrtea un revolver, Thornley aduna în mână dreaptă colacii tăcutului, dar îngrozitorului arcan.

(Va urma.)

Redactor responsabil: Sever Boeu.
Editor-proprietar: George Nichin.

Picaturile balsamice „MARIA-RADNA”

pentru răni și stomac, ajută iute și sigur în multe boale, ca d. ex. dureri, colici de stomac, boli vechi de stomac și lipsei de apetit, contra reumei, junghiurilor, colice și dureri de cap, esteri la răni timpurii, la sgărieturi, la scinteli și ruperi de oase, contra reumei și dureri de oase.

Un flacon: prețul 30 fil., 10 flacoane Cor. 3.— francat.

Pastile — SENECA

Medicină sigură contra tusei, troanei, răcelii, influenței. — Prețul unei cutii Cor. 1.—, 10 cutii franco Cor. 8.—.

Se poate capata la **Kossuth Pál, Szűz Mária**. gyógyszerháza, Arad, Boros-Béni-ter 15 sz.

Circus Căsar Sidoli

pe piața Béla

200 persoane ::::::::::: 123 cai

LUNI 3 IULIE 1905 — ORA 8 SEARA

MARE

REPRESENTATIE

DE GALĂ

CU PROGRAMUL NOU ȘI VARIAT.

Prețurile: Loja, 3 cor.; loc rezervat, cor. 2.40; stal I, cor. 1.60; stal II, cor. 1.20; galerie, 60 fileri. Militarilor și copii până la 10 ani: stal I, 1 cor.; stal II, 60 fil.; galerie, 40 fil. Biletele se găsesc de vânzare dela ora 10 dim. până seara la 6 la librăria lui **Kerpel Izsó** (Fischer Elis palota).

cu deosebită stimă

CĂSAR SIDOLI

director și proprietar, șef-comandantul ordului St. Sava, cavalier al ordinului Coroana României, al ordului Takova, ș. a.

Bijuterii, oroloage, aur călcat

și recușite de argint, seduli de amănare cumpără pentru prețurile cele mai mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvărgiu

A R A D, Strada Bisericii
(Palatul minorilor.)

Isvorul cel mai estia de cumpărare de bijuterii și oroloage.

DOCTORUL ALEX. M. POP

specialist în medicina internă;
consulă zilnic dela 8—12 a.m.
și dela 3—6 p. m. — în

BAILE HERCULANE
(HERCULESFURDÖ)

INSTITUTUL LUI LÖWY

pentru împrumut de **SACI** și strae

recomandă marele magazin de saci și strae bune în or-ce marime. Serviciu prompt și conștientios. — — — Prețuri foarte ieftine.

Cel mai bun loc pentru saci și strae bune!

CARTOFI PRIMA

cu vagonul —————
pentru culna și sămănat.

Lőwy Zsigmond

— Temesvár gyárváros, Fő-utca 33. sz. —

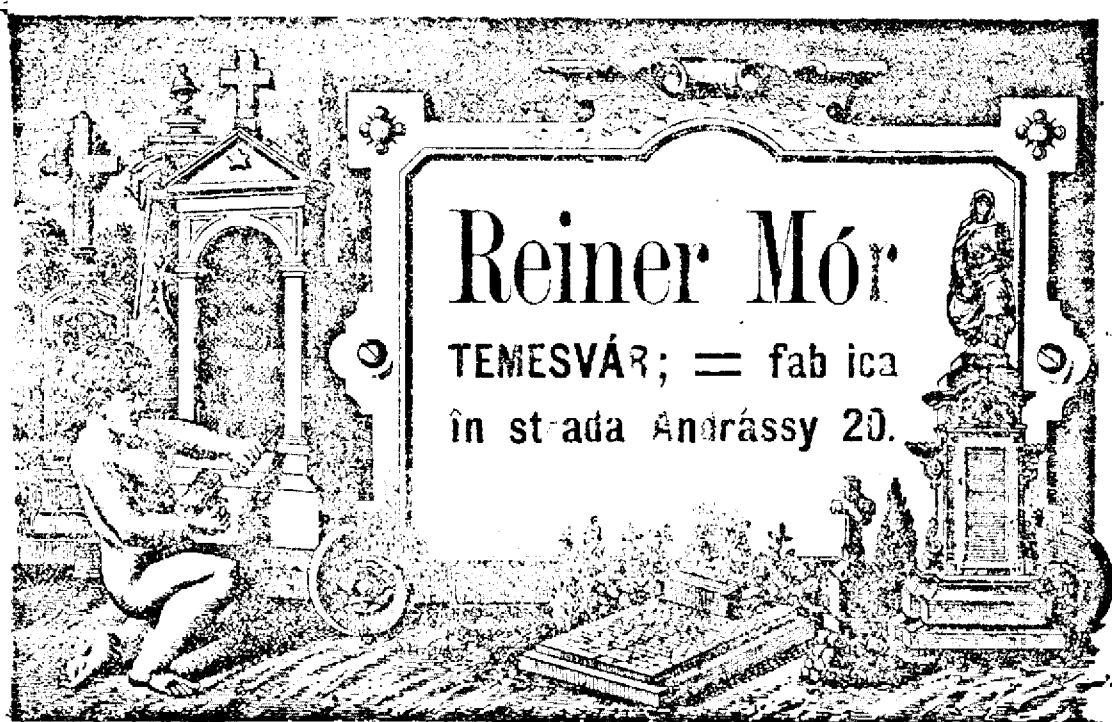
Rog pe ori-cine să bine-voinască a se convinge ce bine și ce ieftin își poate procura de la mine ori-ce orologiu și giuvaerice din argint și aur curat
de 14 carate

— A R A D, Piața Libertății —

lângă edificiul teatrului vechiu.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvărgiu.

Reiner Mór

TEMESVÁR; — fab ica
în strada Andrássy 20.

Intemeiata în anul 1897. — — —
Premiata în Vesez 1902.

Recomandă depositul său bogat asortat cu pietrii mormintale de producție proprie. Pentru cei jalnici pre um și negătători prețuri — — — le mai reduse

Amun!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în
Arad, — strada lemnului (Fa-uteza) — No. 1.
o fabrică de **mașini agronomice**

sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunând de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experien-
țele mele extinse făcute în

o o o **Austro-ungaria, Germania și America** o o o
mă aflu în plăcută poziție a produce și servi pe onoratul public
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă pre-
o o o țurile cele mai avantajoase o o o

In special fabric. diverse mașini de sămănat, secerat, stă-
mătoare de encuraz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi,
pluguri (Seitană), prese de vin, pompe precum și alte articole de piv-
nițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țigăril mic și marf. după
cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele
mașinăriiilor sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de
abor și treerătoare, motoare de benzin, petrol, spirit sau gaz,
garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de ma-
terialul cel mai bun.

Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de re-
paraturi de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit
o o o o o o o și prompt. o o o o o o o

POMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitate cea mai bună.

Din cilindru pompei se scurge vinul până la cel din urmă
strop, iar sâmburii de struguri, coaja și alte părți necurate se
îndepărtează numai de cât, prin a-ța pompa nu se strică și nici
vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o
garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC

253

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de osre ce
a întrebuintarea de apă nesipon-a ori murdara nu abzie serviciul
Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe
3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de
cânapă din launtru cătușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fântâni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

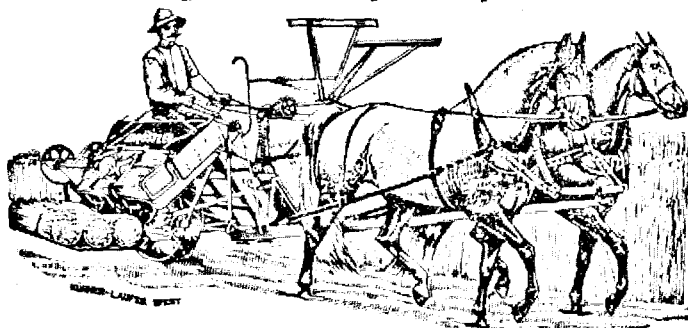
fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Rákóczy-uteza 27.

Stropitori de vie se primesc spre reparare.

Carol Drössler

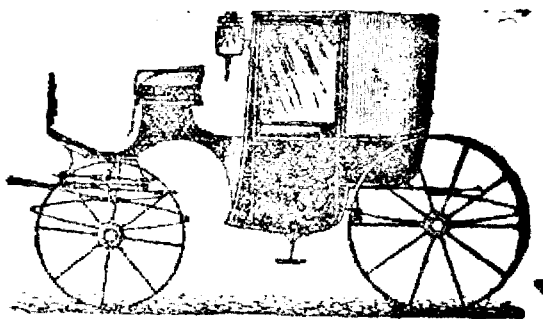
fabrica priv. ces. și reg. de mașini agronomice
Budapesta, VI., Váci-körút 59.

Liferează:
Automobile,
locomobile,
asortimente com-
plete pentru mașini
de imblătit, asor-
timente pentru
pluguri cu aburi,
„Milwaukee“

mașini de cosit, de secerat și legat snopi, construcția cea mai nouă.
mașini de sămănat „Rákóczy Drill“ și ori-ce alte mașini ese-
cutate solid și trainic.

Conspect pentru prețuri și articole se trimite gratis la dorință. 490

Sors Péter

Atelier pentru fabricarea de trăsură

Temesvár-Gyárvaros,

Három király-uteza.

Recomandă publicului tot felul de **trăsuri nouă**
precum și: pregătirea de rețele pentru nisip, fetoni și care
cu prețuri foarte eftine.

Trăsuri vechi se repară imediat și eftin.

ATENȚIUNE!

Aduc cu stimă la cunoștință on. domni că mi-au
sosit stoffe nouă pentru vară și primăvară, fabricații
maghiare, engleze și franceze.

Iau responsabilitatea pentru cei mai bun croi.
Rugând pe on. public pentru binevoitorul sprijin

semnez cu toată stima

SCHNEIDER JÁNOS

croitor bărbătesc

Aulich Lajos-uteza 19 szám.